

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

Cap. I. Quid & quotuplex sit conuersione substantiali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

CAPVT III.

Solutio alterius argumenti: ubi an alteratio sit continua?

18. **A**rguunt quintò: alteratio continua non est: ergo nec augmentatio. Consequentia perspicua est: tum ab æqualitate rationis, tum etiam quia alteratio cum augmentatione coniuncta est, ita ut dum una pars corporis per augmentationem comparatur, alia eius pars alteretur, ut experientia testis est. Antecedens verò probatur primo: quia si ignis trabem prope se positam continuè alteraret, ac calefaceret, sanè in ictu oculi totam illam calefaceret, omnesque eius superficies penetraret; siquidem in ictu oculi prope infinita sunt instantia: quare si quouis instanti aliquam trabis superficiem calefacit, sanè in ictu oculi nulla trabis superficies non calefacta manebit.

19. Secundo probatur idem antecedens: quia species soni per totam distantiam spatij, per quam sonus audiri potest, successiue diffunduntur: at ea successio continua non est, sed morulis interrupta: ergo idem de quavis alia alteratione dicendum est. Maior, minorque probantur: quia qui fabro prope adstat, simul mallei flagellum conficit, & sonum audit: qui verò longè abest, prius ictum videt, quam sonitum audiat: ergo quia species auditivæ successiue diffunduntur: cum autem in certa aliqua distantia simul, & in instanti diffundantur, in ea nimirum, in qua sonus simul auditur, instantique instanti non sit immediatum, aut continuum; sanè successio illa continua esse non poterit. Tertiò: quia lapis supra asserem positus continuè asserem non impellit, sed potius impulsus, & gravitatio, qua asserem deprimat, & fractat, moris intermittitur: ergo idem de quavis alia alteratione dicendum est: antecedens suadetur: quia alias impulsus lapidis post duos annos, eiusque operatio lapidi impressa prope infinita forent; quod tamen falsum est, cum asser elapsis duobus illis annis nondum fractus sit.

20. Respondeo negatò antecedenti. Ad primam probationem contrariam dicendum est: imprimis ea solum convincit, alterationem totalem, qua integra trabs calefit, continuum non esse, sed morulis innumeris interruptam ob resistantiam ipsius trabis: neutiquam verò ea concludi quamlibet alterationem partialem, qua constat, continuum non esse. Deinde ne hoc quidem probat: sicut enim in spatio ictus oculi sunt prope modum infinita instantia; ita similiter in quavis particula trabis sunt propemodum infinitæ superficies, esto igitur quouis instanti una superficies trabis calefiat; inde tamen non fiet in ictu oculi totam trabem, sed dumtaxat aliquam eius particulam calefieri.

21. Ad secundam probationem contrariam dicendum est, quod species soni non continuè, sed simul, & in instanti diffundantur in certa aliqua distantia; ac proinde ab earum diffusionem in alia distantia discreta sit; eo quod instans ab instanti discretum, non verò ei immediatum sit. Hoc, inquam, ideo est, quia species contrario carent: cum ergo alia alterationes cum resistantia alicuius

contrarij coniunctæ sint, non est, cur & instantanea, & discreta sint. Aut secundo dic: quamlibet specierum diffusionem partialem continuum esse, esto totalis earum diffusio, quaquaversus auditur sonus, continua non sit. Vtramque solutionem in simili habes inter diluendum anterius argumentum, eiusque secundam probationem. Porro sciscitabitur fortasse aliquis, cur productio totalis specierum soni successiva sit, vel successione continua, vel successione discreta, ut falsi sumus. Respondeo: quia productio specierum soni, earumque diffusio dependet à motu locali soni, qui successivus est: vel enim sonus non producit speciem sui, nisi ubi præsens, vel certè parum indistans est, more quantitatis, quæ tactum per se, aut per speciem non producit, nisi ubi est; atque ita sonus continuè moveri debet, ut species diffundat: cur igitur diffusio specierum continua esse non debeat; sicut motus, à quo dependet, continuus est? Vel sonus producit speciem sui, ubi præsens nullatenus est: & sic non poterit diffundere simul species sui in tota distantia, in qua auditur, sed in parte eius distantia. Unde, ut in alia ulteriori parte eas diffundat, necessè est successiue moveatur versus eam spatij partem, in qua species profunderi debet: ac per consequens una, & alia specierum productio interrupti debet ea temporis mora, quæ necessaria est, ut sonus ab una loci parte ad aliam localiter moveatur, & impellatur. Animadvertite autem ad ea, quæ hic, & paulò superius dixi de sono, & eius speciebus supponi à me disputandi gratia, & quod dentur in rebus tales species, & etiam sonum esse qualitatem absolutam à motu realiter distinctam. Quid autem absolute sentiam de utroque puncto, constabit in loco.

Ad tertiam probationem contrariam dicendum est; lapidem supra asserem insidentem in eum continuo operari, & qualitates ad eius unionem continuam necessarias continuo destruere. Quod autem elapsis duobus annis operatio lapidis in asserem prope infinita, aut etiam absolute infinita sit; non obstat: cum ea infinitas sit proportionalis, & secundum quid, atque adeò insufficiens, ut asserem frangat, atque dissolvat: Sicut etiam calor ut duo infinitas partes proportionales continet, & tamen in sufficiens est, ut frigiditatem omnem aquæ, omnemque temperiem ad eius conservationem necessarium destruat.

TRACTATUS IV.

De motu corporis naturalis ab una substantia ad aliam diversam, siue de conversione substantiali.

CAPVT PRIMVM.

Quid, & quotuplex sit conversio?

CONVERSIO est transitus unius rei in aliam, ligni, verbè gratia in ignem. Quapropter quatuor terminos interiacet, duos terminos positivos, duosque terminos negativos: ex duobus positivis

positiuus alterum à quo, & alterum ad quem: & ex duobus negatiuis similiter alterum à quo, & alterum ad quem: siquidem lignum transit in non lignum, & non ignis in ignem; vbi lignum in ignem conuertitur: ignis autem & non ignis, lignum, & non lignum quatuor termini sunt: partim positiui, partim negatiui: partim à quo: partim ad quem, vt intuenti constabit. Omnis autem conuersio debet esse coniuncta cum pugna circa aliquod tertium positiuum, & reale; quod termino à quo, & termino ad quem successiue commune sit. Qua ratione; lignum, quod in ignem conuertitur, cum eo pugnat circa materiam primam, quæ in vtroque successiue eadem est. Ceterum, esto destructo Angelo producatur lapis, Angelus in lapidem non conuertitur: quia inter Angelum, & lapidem nulla pugna naturalis impossibilitas interuenit: & vnum corpus esto aliud loco expellat, in illud non conuertitur: quia circa locum imaginarium, non verò circa aliquid reale, quod vtriusque intrinsecum esse possit, mutuo pugnant, & impossibilitas sunt.

Porro hæc pugna, & impossibilitas vtriusque termini positiui à quo, & ad quem, esto plerumque naturalis sit, tamen interdum moralis esse potest, & proficisci ex solo beneplacito Dei: quare si Deus statueret, vt in aliquo subiecto lux, & albedo nunquam cohererent; agens, quod subiectum illud prius lucidum dealbaret, sanè & illud de lucido in album conuerteret: & quod illud prius album postea illustraret, certè & illud, de albo in lucidum conuerteret. Probatur: tum, quia impossibilitas moralis vera impossibilitas est, vt in exemplo posito cernere est: cur ergo ad veram conuersionem non sufficiat: tum, quia, si rex alicui senatoris officium auferre, eique officium prætoris eius loco conferre decerneret, profectò senator ille in prætorem conuersus diceretur: & tamen inter vtrumque terminum positiuum eius conuersionis sola impossibilitas moralis ex decreto regis vtrumque officium in eodem concurrere nolentis, non verò impossibilitas physica interuenit: tum denique, quia iustus peccando in peccatorem conuertitur, & è contrario peccator respiciens in iustum conuertitur; tamen iuxta non paucos Theologos inter peccatum, & gratiam iustificantem impossibilitas solum moralis interueniat.

Conuersio multifariam dissecari solet: alia enim est accidentalis, vt cum album in nigrum conuertitur: alia substantialis, vt cum lignum in ignem conuertitur: alia est formalis, cum vna forma in aliam definit, vnaue alteri succedit, vt in duobus exemplis positis cernere est: alia est materialis, cum inuariata forma vnum subiectum alteri succedit, aut in aliud definit. Qua ratione si lux verbi gratia de subiecto in subiectum adequatum migret, non per mutationem loci, sed per mutationem subiecti, quod sub eadem luce modò vnum, modò aliud sit, vt nonnulli à nobis supra lib. 2. tract. 2. cap. 1. citati arbitrantur, sanè vnum lucidum in aliud lucidum conuersione materiali conuertetur. Deinde, conuersio alia est partialis, qua vna substantia manente aliquà eius parte conuertitur, vt accidit in conuersione ignis in lignum: aliàque est totalis, qua vna substantia secundum se totam, & nulla eius parte remanente in aliam conuertitur, quæ transubstan-

tiatio appellatur, & huiusmodi est conuersio, qua substantia panis, & vini in substantiam corporis, & sanguinis Christi in mysterio Eucharistiæ conuertitur.

Quod autem conuersio non solum sit compositi in compositum, verum etiam propriè, & rigorosè loquendo vnius formæ in aliam; ex eo in primis patet, quia non solum compositum produci, verum etiam forma ipsa produci propriè dicitur: quis enim animam rationalem propriè creare, aut equinam generari neget? Cur ergo non solum compositum, verum etiam forma in aliam propriè conuertere negetur? Tum etiam id ipsum liquet ex illo Iacobi 4. cap. ibi: *visus vester in luctum conuertatur, & gaudium in merorem*: quibus verbis vnam formam accidentalem in aliam conuertere Apostolus asserit. Tandem suadetur idem: quia in conuersione materiali, qua vnum subiectum alteri sub eadem forma substantiali, aut accidentali succedit, vnum subiectum in aliud conuertitur: ergo & in conuersione formali, qua vna forma alteri in eodem subiecto succedit, vna forma in alteram conuertitur. Consequentia perspicua est: antecedens suadetur, quia in mysterio Eucharistiæ, quo corpus Christi substantiæ panis sub eisdem accidentibus succedit, vnumque subiectum in ordine ad eadem accidentia vicem alterius gerit, vnum subiectum in aliud propriè conuertitur; nimirum panis in corpus Christi, vt fide sanctum est: ergo &c. Quare nescio, quo iure conuersionem propriam vnius formæ in aliam negarit Pater Agidius de Sacrament. quæst. 75. art. 4. dubio 4.

CAPVT II.

An ad conuersionem desitione termini à quo, & productione termini ad quem opus sit?

Illud apud omnes certum, atque exploratum est, in omni conuersione vnius rei in aliam opus esse; vt aliquid de nouo esse definat, aliudque de nouo producatur: quoties enim aliquares in aliam conuertitur, vna alteri de nouo succedit in aliquo vero, & realimunere; quod absque aliqua desitione, & productione noua inintelligibile est: vbi enim duo in se quoad substantias, & circumstantias etiam omnes immutata maneant, omnisque desitionis, & exceptionis expertia, qua ratione vnum alteri de nouo succedere poterit? Ceterum illud valde controuersum est, an ad conuersionem vnius rei in aliam oporteat, vt id quod conuertitur, siue terminus à quo conuersionis verè in se definat esse; id autem in quod aliud conuertitur, siue terminus ad quem conuersionis verè esse incipiat, & in se de nouo producatur, an verò satis sit, vt circa terminum à quo, & terminum ad quem aliquid de nouo definat esse, aut de nouo ad esse producatur, videlicet vnio, aut præsentia localis, aliudve eiusmodi?

Prima sententia est, ad conuersionem requiri desitionem termini à quo, & productionem termini ad quem: ita P. Suarez tom. 3. in. 3. part. disp. 5. sect. 4. Hurtado disp. 1. de generat. à §. 19. Agidius Conuincit vbi supra ad finem cap. præcedentis citatus, Arriaga disp. 1. de generat. sect. 4.